

Villreinnemnda for Rondane og Sølknletten

PROTOKOLL – Teamsmøte 14.oktober 18.00-20.00

Møtegodtgjørelse 3 timer

Deltakere:

Kommune	Medlemmer	Møtt	Varamedlemmer	Møtt
Alvdal	Ingvar Martin Brohaug	X	Oda Grøtting	
Dovre	Odd Leif Angård	X	Gunvor Gauteplass	
Folldal	Solvår Brustad Lilleeng	X	Bjørn Brendbakken	
Hamar	Ivar Skramstad	X	Edel Hoelstad	
Nord-Fron	Jan Roger Bøe Øien		Marthe Dybdalen	
Rendalen	Britt Thorshaug Granrud	X	Tore Håkon Furulund	
Ringebu	Laila Bårdsløkken	X	Arne Fossmo	
Ringsaker	Kjersti Røhnebæk		Thomas Eriksen	
Sel	Solveig Nymoen	X	Erling Lusæter	
Stor-Elvdal	Kjell Ivar Lind	X	Ellen Cathrine Burchardt	
Sør-Fron	Else Mari Bjørke	X	Hans Mathias Ulberg	
Øyer	Bjørner Killi	X	Unni Staum	
Åmot	Vidar Helgesen		Ingebjørg Dybvin	
SFIN	Tom Hjemseteren			
Sekretær	Marit Vorkinn	X		

SAKER:	
2024/44	REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER
2024/45	FORSLAG TIL NY MOTORFERDSELLOV
2024/46	FORSLAG TIL NY LOV OM UTØVELSE AV JAKT, FANGST OG FELLING AV VILT MV. (VILTRESSURSLOVEN)
2024/47	DOVRE - NYTT UTHUS
2024/48	RINGEBU - OPPKJØRING AV HUNDEKJØRINGSLØYPE
2024/49	ALVDAL - AVKLARING AV HVILKE SAKER ANGÅENDE LANDBRUKSVEGER SOM ØNSKES TIL HØRING
2024/50	RONDANE-DOVRE NASJONALPARKSTYRE - STRØMFRAMFØRING TIL RONDVASSBU
2024/51	BREV TIL STOR-ELVDAL KOMMUNE

GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE

Godkjent.

2024/44 REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER

Henvendelse til KLD om bobiler/villcamping

På det åpne folkemøtet om tiltaksplan for Rondane villreinområde 4.september oppfordret KLD deltakerne til å sende skriftlige innspill. På møtet til villreinnemnda dagen etter ble det besluttet å sende en henvendelse til KLD om reguleringer av bobiler/villcamping. Leder fikk fullmakt til å godkjenne og sende et brev. Dette ble sendt pr. mail, se vedlegg.

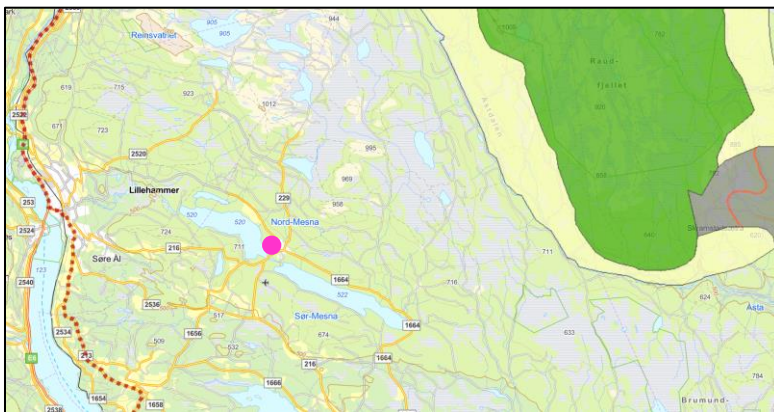
Kommentarer: Stor variasjon i ulike deler i Rondane og ulikt behov for reguleringer. Brevet var forankret i siste møte i nemnda, god oppfølging av diskusjonene der.

Møte i FOU-prosjektet om villrein og ferdsel i Rondane

Se vedlagte møtereferat. Nytt møte blir 30.oktober.

Høring- reguleringsplan for Mesnali vannverk

Ringsaker kommune har sendt reguleringsplan for Mesnali vannverk på høring til villreinnemnda. Tiltaksområdet ligger langt fra villreinens leveområder (se lilla prikk på kart under). Høringsuttalelse blir ikke sendt.

Større flyøvelser over villreinområder

Flere nasjonalparkforvaltere har sendt en henvendelse til Mdir om større flyøvelser. I vår var det en slik internasjonal øvelse, og forvalterne fikk mange henvendelser om lavtflyging. Nasjonalparkforvalterne ber om at slike øvelser helst holdes utenfor sentrale villreinområder, og om bedre varsling fra Forsvaret.

Oppfølging av St.meld. om villrein

Klima- og miljødepartementet har bedt Miljødirektoratet utrede bl.a.

- Oversikt over sentrale kunnskapsbehov med sikte på styrking av forskning på villrein.
- Hjemler for ferdselsreguleringer; Midlertidige og permanente.
- Behov for endringer i verneforskrifter mht. ferdsel.
- Tematisk naturregnskap for villrein.
- Kartlegging av veiledning og informasjonsbehov.
- Organisering og oppgavefordeling i villreinforvaltningen.

2024/45 FORSLAG TIL NY MOTORFERDSELLOV

BAKGRUNN OG HOVEDTREKK I LOVFORSLAGET

Klima- og miljødepartementet har sendt Motorferdsellovutvalgets utredning [NOU 2024: 10 Ny motorferdsellov - Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag \(motorferdselloven\)](#) på offentlig høring. NOU'en er en oppfølging av et stortingsvedtak hvor regjeringen ble bedt om å fremme forslag om revidering av motorferdselloven med sikte på økt lokalt selvstyre og mindre byråkrati samtidig som hensynet til natur og friluftsliv blir ivaretatt.

Regelverket for motorferdsel i utmark er i dag spredt på flere lover og forskrifter, og er blitt «lappet på» opp gjennom årene. Dette har gitt uheldige utslag som vedtak med feil eller manglende hjemler, og dermed ulovlig kjøring, samt forskjeller i behandling mellom kommuner. Utvalget legger opp til å samle mest mulig av dagens regelverk i en enhetlig lov.

Utvalget foreslår i hovedsak å videreføre dagens regler, men med enkelte justeringer. Utvalget mener at hensynet til natur- og friluftsliv ikke blir tilstrekkelig ivaretatt med dagens lov, og at dagens regelverk for utmarksforvaltning generelt er mangelfull når det gjelder hensynet til den samlede belastningen på naturen. Utvalget er tydelige på at ny motorferdsellov fortsatt skal være en forbudslov, og at tillatelser skal være nødvendige og knyttet til reelle behov. Adgangen til motorferdsel for rene fritidsformål skal ikke utvides.

Samtidig foreslår utvalget å videreføre ordningen med at ferdsel for en del formål tillates direkte i loven. Dette omfatter motorferdsel som er nødvendig for ulike allmennyttige formål som kjøring i regi av politi og beredskapsenheter. Utvalget viderefører også den direkte adgangen til nødvendig motorferdsel i jordbruks-, skogbruks- og reindriftsnæring.

Utvalget viderefører også kommunenes adgang til å tillate ferdsel for ytterligere formål etter søknad (leiekjøring, utmarksnæring, byggearbeid, vitenskapelige undersøkelser, transport av personale og gods til drift av betjente turistanlegg, oppkjøring av skiløyper, uthenting av ved, godstransport til fritidsbolig og personer med varige funksjonsnedsettelse).

Til forskjell fra dagens lovverk foreslår utvalget å regulere en del motorferdsel gjennom arealplaner etter plan- og bygningsloven. Formålet er å få mer helhetlige vurderinger av arealbruken og gode beslutningsprosesser som sikrer medvirkning. Gjennom plan kan kommunene åpne for traséer og områder for bestemte typer motorferdsel, for eksempel snøskuterløyper.

Kommunens adgang til å innvilge dispensasjon til andre formål dersom særlige behov foreligger, innskjerpes ved at kjøringen også skal være *strengt nødvendig*. Kravet til aktsomhet tydeliggjøres i forhold til hvordan motorferdselen kan påvirke terreng eller dyreliv som er spesielt sårbart, ved at eksplisitte hensyn tas med i lovteksten (i vårløsninga, i vått terreng og i yngleperioden for vilt og kalvingsperioden for rein).

Å redusere ulovlig kjøring er et sentralt mål for utvalget. Det foreslås å legge til rette for bedre kontroll med motorferdselen, gjennom bl.a. dokumentasjonskrav for de som gjennomfører direktehjemlet motorferdsel på vegne av andre, og ved å stille krav til innholdet i tillatelser.

Utvalget har vurdert om motorferdselloven skal ha regler for bruk av luftfartøy (inkludert droner). I dag inneholder loven regler om start og landing, men ikke om selve flygingen.

Utvalget vurderer det ikke som ønskelig å utvide lovens anvendelsesområde til flygning, siden flygningen reguleres av annet regelverk (Luftfartsloven).

VURDERINGER

1. Det er behov for strengere restriksjoner i nasjonalt villreinområde

Villreinen er de siste årene innplassert på både den globale og nasjonale rødlista over trua arter. Nasjonale myndigheter har de siste årene hatt sterkt fokus på å forbedre tilstanden i norske villreinområder, gjennom fastsetting av en kvalitetsnorm og en Stortingsmelding for villrein. For å sikre villreinens framtid i Norge er det framfor alt behov for en helhetlig forvaltning av villreinens leveområder. En forutsetning for dette er at villreinhensyn innarbeides også i særlovgivningen som berører villreinområdene.

I Stortingsmelding 18 (2023-2024) «Ein forbetra tilstand for villrein» vurderes det om de nasjonale villreinområdene kan inngå i arbeidet med å verne 30% av Norges natur:

«Arbeidet med å nå måla for tilstanden til villreinen vil også kunne vere ein del av regjeringa sin politikk for nasjonal oppfølging av det globale Kunming-Montreal-rammeverket for naturmangfald frå 2022 (den såkalla «naturavtalen»). Då særleg knytt til mål om ivaretaking av trua artar og minst 30 prosent bevaring av natur».

De nasjonale villreinområdene overlapper dels med verneområder, men det er også nasjonale villreinområder som Sølnekletten og Rondane Sør, der bare en mindre del av arealet er vernet. Dersom de nasjonale villreinområdene skal utgjøre en del av Norges forpliktelser til vern etter internasjonale avtaler, må dette gjenspeiles i særlovgivningen, som motorferdsellova. Et eksempel hvor dette allerede er innført er dagens hjemmel ([motorferdsellova §4a](#)) for å anlegge skuterløyper: «Løypene skal ikke legges i verneområder, foreslåtte verneområder eller nasjonale villreinområder».

Aktuelle justeringer i lovforslaget er:

- Bruk av el-sykkel blir forbudt i nasjonale villreinområder, med unntak av veger som er åpne for alminnelig motorferdsel.
- Reglene for motorferdsel i vassdrag gjøres strengere i nasjonale villreinområder.
- Nasjonale villreinområder tas med i listen over begrensninger i kommunens adgang til å fastsette landingsplasser for luftfartøy (nå: fjelltopper, utsiktspunkter, breer eller andre steder som hovedsakelig har interesse for rekreasjon).
- Nasjonalt villreinområde unntas fra kommunens adgang til å gi dispensasjon til motorferdsel på snødekt mark og islagte vann til personer med funksjonsnedsettelse.

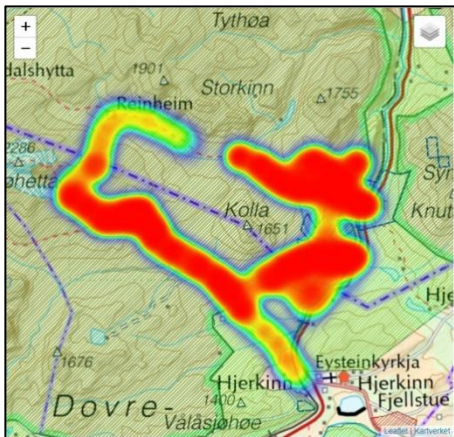
2. Vurderinger etter Naturmangfoldlovas §10 krever et bedre kunnskapsgrunnlag

Det finnes ingen fullstendig oversikt over hvor mye som kjøres i norsk utmark i dag. Det finnes en oversikt over antall dispensasjoner i verneområdene i [Miljøvedtaksregisteret](#). Tilsvarende finnes en oversikt over dispensasjoner gitt av kommunene i [KOSTRA](#). Mange dispensasjoner er flerårige, og dispensasjoner for leiekjøring kan omfatte svært mange turer totalt. Antall dispensasjoner er derfor kun en indikator for utviklingen i et større område. I tillegg kommer kjøring som er tillatt uten søknad, bl.a. redningstjeneste, politi og oppsynsvirksomhet.

For å kunne oppfylle kravet i Naturmangfoldlovas §10 om å vurdere samla belastning, har

forvaltningen behov for mer presise data om antall turer, når og hvor det kjøres. Både kommuner og vernemyndigheter har gjerne krav om at det skal leveres en manuelt utfylt kjørebok ved utgangen av dispensasjonsperioden. Det er imidlertid svært ressurskrevende å registrere og analysere dette materialet, og oppgaven må derfor ofte nedprioriteres. Det trengs derfor et digitalt registreringssystem.

En app for digital rapportering og analyse av ferdsel, [Ferdast](#), er prøvd ut i noen verneområder, med gode erfaringer. Det bør vurderes å videreutvikle denne slik at den kan integreres hos de forvaltningsaktører som enten gir dispensasjoner eller som kjører lovlig uten dispensasjon.

Figur 1. Eksempel på «Heat-map» for motorferdsel nær Hjerkinn, Dovrefjell

3. Krav til innholdet i kommunale dispensasjoner

Det er positivt at lovforslaget fastsetter krav til innholdet i kommunale dispensasjoner, jfr. §38 om avgrensning av tidsrom, antall turer og fastsettelse av traséer. I tillegg bør sluttdato for kjøring på vinterføre inkluderes i denne listen, jfr. §8: *Særlig hensyn skal tas ved motorferdsel i vårløsninga eller i vått terreng, i yngletiden for vilt og i kalvingstiden for rein.*

Dato for sluttkjøring av hensyn til dyr- og fugleliv på våren vil variere over landet, avhengig av klimatiske forhold. Det er derfor lite hensiktsmessig å sette en felles sluttdato for hele landet, men det bør settes et krav om at dispensasjonen skal inneholde en begrunnet sluttdato.

4. Definisjonen av turvei må presiseres (§18)

Utvalget foreslår å begrense bruk av elsykler til veier og turveier i utmark. Dette er en innstrammning i forhold til dagens regelverk, og som er positiv for villreinen. Turvei defineres slik: «Med turvei mener utvalget ferdelsårer som har et fast og jevnt toppdekke med tilstrekkelig bredde til at andre kan passere uten ulempe».

Dette er en forenkling i forhold til definisjonene som brukes i veileder M-1326 fra Miljødirektoratet: «[Naturvennlig tilrettelegging for friluftsliv](#)»: «En turvei er en opparbeidet og sammenhengende ferdelsåre med jevnt og fast toppdekke i minst 1,2 meters bredde».

Det er uheldig at kravet om opparbeiding er sløffet. Dette åpner for ferdsel langs gamle råk.

Det kan i utgangspunktet synes rigid å sette et absolutt krav om bredde på 1,2 m. For praktiseringen av regelverket vil imidlertid en definert bredde være ressursbesparende og konfliktdempende ved at en slipper en diskusjon av hva som er «tilstrekkelig» bredde i hver enkelt sak. Uten en fastsatt bredde i loven risikerer en også at det utvikler seg ulik praksis mellom kommunene.

Definisjonen avklarer heller ikke om elsykling er tillatt på traktorveger, som pr. definisjon bare skal være åpne for motorferdsel for tradisjonell landbruksdrift.

5. Sikkerhet mot misbruk av §37

§ 37 er en generell adgang for kommunene til å innvilge dispensasjon:

«Kommunen kan gi tillatelse (dispensasjon) til motorferdsel dersom det er strengt nødvendig for å dekke et særskilt behov og det ikke er grunn til å anta at motorferdselen vil føre til nevneverdig skade på naturen eller vesentlig ulempe for friluftsliv eller samisk kulturutøvelse.

Dersom det er nødvendig for å ivareta nasjonale eller viktige regionale interesser og hensyn, kan Kongen i forskrift midlertidig legge myndigheten til å gi dispensasjon etter denne paragrafen til statlig eller regionalt organ».

En slik overføring av myndighet skal skje som forskrift, dvs. at terskelen for å begrense det kommunale selvstyret er høy. Det er imidlertid hensiktsmessig med en slik sikkerhet i lowerket for å ivareta sårbart naturmangfold, f.eks. viktige funksjonsområder for villreinen.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinen er de siste årene innplassert på både den globale og nasjonale rødlista over trua arter. Nasjonale myndigheter har de siste årene hatt sterkt fokus på å forbedre tilstanden i norske villreinområder, gjennom fastsetting av en kvalitetsnorm og en Stortingsmelding for villrein. For å sikre villreinens framtid i Norge er det framfor alt behov for en helhetlig forvaltning av villreinens leveområder. En forutsetning for dette er at villreinhensyn innarbeides også i særlovgivningen som berører villreinområdene. Også hvis de nasjonale villreinområdene skal utgjøre en del av Norges forpliktelser til vern etter internasjonale avtaler, må dette gjenspeiles i særlovgivningen.

Villreinnemnda mener det er positivt at et fragmentert regelverk samles i én lov, og at regelverket blir tydeligere slik at behandlingen blir mer enhetlig på tvers av kommunene.

For å bedre tilstanden i landets villreinområder, slik målet er med kvalitetsnormen for villrein, er det nødvendig med et restriktivt regelverk for motorferdsel i utmark. Nemnda støtter at slik kjøring skal ha et nytteformål, og at kjøring for rekreasjonsformål begrenses.

Villreinnemnda viser ellers til vurderinger foran med følgende hovedpunkter:

1. Det er behov for strengere restriksjoner i nasjonalt villreinområde.
2. Vurderinger etter Naturmangfoldlovas §10 krever et bedre kunnskapsgrunnlag.
3. Sluttdato for kjøring på vinterføre må inkluderes i kravet til innhold i dispensasjonen (§38).

4. Definisjonen av turvei må presiseres (§18).
5. Det er positivt at loven har en sikkerhet mot misbruk av §37.

NEMNDAS BEHANDLING

Mange kommuner i Innlandet har allerede en restriktiv praksis for motorferdsel i utmark. Det nye lovforslaget vil ikke medføre større endringer for disse kommunene. Viktig at praksisen mellom kommunene blir mer enhetlig.

VEDTAK

Enstemmig vedtak.

Villreinen er de siste årene innplassert på både den globale og nasjonale rødlista over trua arter. Nasjonale myndigheter har de siste årene hatt sterkt fokus på å forbedre tilstanden i norske villreinområder, gjennom fastsetting av en kvalitetsnorm og en Stortingsmelding for villrein. For å sikre villreinens framtid i Norge er det framfor alt behov for en helhetlig forvaltning av villreinens leveområder. En forutsetning for dette er at villreinhensyn innarbeides også i særlovgivningen som berører villreinområdene. Også hvis de nasjonale villreinområdene skal utgjøre en del av Norges forpliktelser til vern etter internasjonale avtaler, må dette gjenspeiles i særlovgivningen.

Villreinnemnda mener det er positivt at et fragmentert regelverk samles i én lov, og at regelverket blir tydeligere slik at behandlingen blir mer enhetlig på tvers av kommunene.

For å bedre tilstanden i landets villreinområder, slik målet er med kvalitetsnormen for villrein, er det nødvendig med et restriktivt regelverk for motorferdsel i utmark. Nemnda støtter at slik kjøring skal ha et nytteformål, og at kjøring for rekreasjonsformål begrenses.

Villreinnemnda viser ellers til vurderinger foran med følgende hovedpunkter:

1. Det er behov for strengere restriksjoner i nasjonalt villreinområde.
2. Vurderinger etter Naturmangfoldlovas §10 krever et bedre kunnskapsgrunnlag.
3. Sluttdato for kjøring på vinterføre må inkluderes i kravet til innhold i dispensasjonen (§38).
4. Definisjonen av turvei må presiseres (§18).
5. Det er positivt at loven har en sikkerhet mot misbruk av §37.

2024/46 FORSLAG TIL NY LOV OM UTØVELSE AV JAKT, FANGST OG FELLING AV VILT MV. (VILTRESSURSLOVEN)

BAKGRUNN OG HOVEDTREKK I LOVFORSLAGET

Landbruks- og matdepartementet og Klima- og miljødepartementet har sendt forslag til ny viltressurslov på høring. Forslaget til ny lov er basert på et høringsnotat utarbeidet av de to departementene, ikke en NOU. Saksdokumentene kan i sin helhet leses her:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-av-ny-viltlov/id3046348/>

Det er over 40 år siden gjeldende viltlov ble fastsatt. «Både viltloven og tilgrensende regelverk har gjennomgått endringer gjennom årenes løp. Ofte er endringene skjedd på et avgrenset rettsområde.

Det er etter departementenes vurdering behov for en oppdatering av regelverket for å samordne dagens lovverk, og sikre et bedre samspill mellom viltloven og øvrig regelverk som har grenseflater til Viltloven».

Viltloven fastsetter rammene for hvordan forvaltningen av viltressursene skal skje. Et overordnet prinsipp er at forvaltningen skal være bærekraftig og i henhold til prinsipper og regler i naturmangfoldloven. Lisensfelling, skadefelling og felling iverksatt av myndighetene er hjemlet i naturmangfoldloven.

En rekke forskrifter er fastsatt med hjemmel i viltloven, bl.a. [Hjorteviltforskriften](#) (2016). Forskriften regulerer bl.a. jakt på villrein og villreinnemndenes oppgaver, i tillegg til kommunenes myndighet til å åpne for jakt på elg, jakt og rådyr. Det er ikke foreslått endringer i forskriften nå, men det varsles at det kan komme endringer i forskriftene som hjemles i viltlova etter at selve viltlova er revidert.

I høringsbrevet vises det til at:

«Forslaget innebærer i stor grad en videreføring av gjeldende rett. De materielle endringene som foreslås er i det vesentlige knyttet til reglene om utøvelse av jakt, fangst og felling. Departementene foreslår også en tydeliggjøring av hvilke regler i forslaget til ny lov som gjelder ved felling etter [naturmangfoldloven § 18](#)» (ekstraordinært uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene, som forskning, skadeforebygging eller innfangning til gjenoppbygging av bestander).

Statlige viltmyndigheter

Landbruks- og matdepartementet har siden 2018 hatt ansvaret for jakt- og fangstutøvelsen på viltarter som er fastsatt som høstbare etter viltloven § 9. Dvs. viltarter det er åpnet for jakt eller fangst på. Departementet har også ansvar for budsjettmidler knyttet til høstbare viltressurser, inkludert villreinnemndenes budsjetter.

Klima- og miljødepartementet har fortsatt ansvaret for den overordnede forvaltningen av økosystemene, ansvaret for å ivareta viltets leveområder, samt oppgaver og ansvar knyttet til ikke-høstbare viltarter og gaupe. Det er pr. i dag Klima- og miljødepartementet som avgjør om det kan tillates høsting av en viltart, tidsrammene for jakt og hvor det kan utøves jakt (etter naturmangfoldloven § 16 og viltloven § 9).

Regjeringen besluttet våren 2023 å flytte direktoratsansvaret for forvaltning av høstbare viltressurser fra Miljødirektoratet til Landbruksdirektoratet. Direktoratene arbeider med en plan for overføring av ansvar og oppgaver. Det tas sikte på at tidspunktet for overføring av forvaltningsansvaret er 1. januar 2025.

På direktoratsnivå har med andre ord Miljødirektoratet hatt det samlede ansvaret for villreinforvaltningen. Det er fortsatt uklart hvilke konsekvenser overflyttingen av oppgaver vil ha. I mange miljøer er det imidlertid en bekymring for at en deling av forvaltningsoppgavene også på direktoratsnivå, vil føre til mindre og kompetansemessig svakere fagmiljøer for hjorteviltet.

Verken villreinnemndene eller de regionale roviltnevdene er konkret nevnt i dagens viltlov. Villreinnemndene opprettes i henhold til hjorteviltforskriften, som også setter rammene for nemndenes arbeid. I ny viltressurslov er villreinnemndene eksplisitt nevnt. Villreinnemndene gis imidlertid ikke status som en statlig viltmyndighet, men loven åpner for opprettelse av slike nemnder gjennom forskrift. Dvs. at villreinnemndenes status lettere kan endres enn dersom det

er et politisk ønske om dette. Forslag til ny §4 er:

§ 4 Statlige viltmyndigheter

Kongen, departementet, direktoratet og statsforvalteren er viltmyndigheter på statlig nivå, og skal arbeide for å fremme formålet med loven og gi råd og veiledning i saker om viltforvaltning.

Kongen kan gi forskrift om opprettelse av villreinnemnder, regionale rovviltneemnder og andre særlige samarbeidsorganer og deres virksomhet.

Det er positivt for nemndenes status at de nevnes konkret i lovverket, men endringen har liten praktisk betydning for nemndenes arbeid. Villreinnemndene sine oppgaver i bestandsforvaltninga vil i hovedsak fortsatt være styrt av hjorteviltforskrifta, som ikke endres nå.

Bestemmelser knyttet til jakt på hjortevilt er samlet i én lovbestemmelse

Departementene foreslår å samle bestemmelser knyttet til jakt på hjortevilt i én lovbestemmelse:

§ 38 Åpning for jakt på hjortevilt og krav om fellingstillatelse

Innenfor rammene av § 8, er jakt på elg, hjort og rådyr bare tillatt dersom kommunen i forskrift har åpnet for slik jakt. Jakt på elg, hjort eller rådyr krever fellingstillatelse fra kommunen. Kommunen tildeler fellingstillatelse basert på fastsatt minsteareal.

Innenfor rammene av § 8, er jakt på villrein bare tillatt dersom Kongen i forskrift har åpnet for slik jakt. Jakt på villrein krever fellingstillatelse fra villreinnemnda med utgangspunkt i fastsatt fellingskvote.

Ved fastsettelse av minsteareal og fellingskvoter skal det tas hensyn til bestandens størrelse og sammensetning, artens levevilkår i det enkelte distrikt, og den skade viltarten volder.

Kongen kan gi forskrift om forvaltningen av hjortevilt, blant annet om hvilke oppgaver kommunen eller villreinnemnda skal ha, fastsettelse av arealkrav, organisering av vald, vilkår for å fastsette og å tildele fellingstillatelser, krav til bestandsplaner og rapportering.

Kongen kan gi forskrift om at kommunen og villreinnemnda kan nekte å tildele fellingstillatelser helt eller delvis eller tildele ekstra fellingstillatelser i gjeldende jaktperiode for å nå fastsatte forvaltningsmål.

Også i denne paragrafen (andre ledd) er villreinnemndas myndighet og ansvar for å fastsette fellingstillatelser konkret beskrevet. Dette innebærer at villreinnemndas forvaltningsstatus styrkes og tydeliggjøres.

Lovforslaget § 38 tredje ledd om minsteareal og fellingskvoter, er en videreføring av dagens viltlov, men med en mindre endring. Departementene foreslår nå å tydeliggjøre at viltmyndighetene også har anledning til å fastsette minsteareal og fellingskvoter med utgangspunkt i bestandens størrelse og «sammensetning». Med bestandens sammensetning menes her særlig hvordan individene er fordelt på kjønn og alder, men også andre egenskaper, som for eksempel genetisk variasjon, kan inngå. Dette gir villreinnemnda en mulighet til å styre avskytingen for å bedre kvaliteten på måleparametere i kvalitetsnormen som andel eldre (≥ 3 år) bukk per voksen (≥ 1 år) simle.

Fastsettelse av fellingskvoter skal bl.a. ta utgangspunkt i bestandenes størrelse. For villreinjakta er det i dag rettighetshaverne som gjennom bestandsplanen setter et erfaringsbasert mål for bestandsstørrelsen. Målet i bestandsplanene er å opprettholde et mest mulig stabilt uttak fra en sunn og produktiv bestand. Villreinjakta utgjør et viktig grunnlag for å opprettholde drift av fjellstyrer/oppsyn, og er en viktig del av kulturen i fjellbygdene. I våre områder har villreinutvalgene hatt en svært ansvarlig praksis i forhold til fastsetting av fellingskvoter, selv om dette har medført til dels store inntektstap for utvalgene. Vi har ingen grunn til å tro at denne praksisen vil endres.

Bestandsforvaltningen bør være langsiktig og basert på bestandsplaner for de ulike villreinområdene. Villreinnemndene kan godkjenne bestandsplanene i henhold til §27 i Hjorteviltforskriften. Nemndenes oppgave er å *«arbeide for en langsiktig bærekraftig forvaltning av villreinen og dens leveområder i samsvar med naturmangfoldloven og viltloven»*, jfr. hjorteviltforskriften. Dette kan avvike fra rettighetshavernes ønsker om å maksimere jaktuttaket og dermed inntektene fra jakta, og ha betydning både for bestandsstørrelse og ikke minst sammensetning av bestanden. Som grunnlag for å godkjenne rettighetshavernes bestandsplaner og fastsette fellingskvoter, savner vi tydeligere nasjonale, bevaringsbiologiske vurderinger om forsvarlige bestandsstørrelser innenfor dagens villreinområder. Kvalitetsnormen for villrein har ingen måleparametere knyttet til bestandsstørrelsen. Om det er hensiktsmessig å sette nasjonale, bestandsmål for hvert villreinområde kan diskuteres. Villreinnemndene har imidlertid behov for bedre bevaringsbiologiske vurderinger som grunnlag for godkjenningen av de flerårige bestandsplanene og fastsettingen av årlige fellingskvoter. Dette er ikke en oppgave som det er naturlig å innlemme i selve loven, men er en konsekvens av lovforslaget som de to departementene bør vurdere.

I lovforslaget § 38 femte ledd foreslår departementene en forskriftshjemmel som åpner for at Kongen kan gi forskrift om at kommunen og villreinnemnda kan nekte å tildele fellingstillatelser helt eller delvis, eller tildele ekstra fellingstillatelser i gjeldende jaktperiode, for å nå fastsatte forvaltningsmål. Dette vil fungere som en sikkerhet for å nå forvaltningsmålene i tilfelle et vald ikke innretter seg etter uttaket i henhold til fastsatt bestandsplan. Dette er en utvidelse av hjorteviltforskriftens §34 som sier at *«Villreinnemnda kan nekte tildeling av frie fellingstillatelser for jakt på villrein påfølgende jaktår ved utilfredsstillende rapportering av fellingsresultat eller andre pålagte innsamlede opplysninger»*.

Departementene skriver i høringsnotatet at *«Formålet med forslaget er å legge til rette for at kommunen og villreinnemnda skal nå fastsatte forvaltningsmål ved å bruke fellingstillatelser som et aktivt virkemiddel i hjorteviltforvaltningen. Det vil for eksempel kunne gis regler i forskrift om justering av fellingstillatelser der det er mangler ved jegernes rapporteringsforpliktelser, pålagt innlevering av prøver eller deler av vilt, samt tilfeller der vald ikke har betalt fellingsavgift i tide. Forskriftshjemmelen vil i tillegg åpne for at det kan gis regler om at kommunen og villreinnemnda kan gis adgang til å nekte å utstede fellingstillatelser helt eller delvis til vald der fellingsresultatet over tid ikke er i samsvar med fastsatte forvaltningsmål»*.

Forbud mot bruk av lyskilder under jakt

Departementenes forslag til § 23 første ledd første punktum er at *«bruk av lyskilder som gir synlig lys under jakt og fangst er forbudt med mindre annet følger av lov eller forskrift»* Forslaget er en oppfølging av Bernkonvensjonen.

Dette er en innstramming av dagens praksis (<https://jaktogfiske.njff.no/nyheter-termisk/foreslar-a-forby-termisk-utstyr-i-ny-viltlov/257298>). Forbudet har imidlertid konsekvenser i hovedsak for hjortejakt, der dyr kommer ned til jordene på kvelden/natta, noe som muliggjør jakt. For villreinjakta vil det ha liten praktisk betydning, siden det er nær umulig å lokalisere reinen i nattemørket. Innenfor noen vald, som Rondane Nord, er det i jegerkontraktene også fastsatt at jakt skal slutte på et visst tidspunkt på kvelden.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinnemnda for Rondane og Sørnkletten mener det er positivt at gjeldende viltlov revideres med sikte på å få et mer enhetlig regelverk og større samordning mot tilgrensende regelverk. Det er videre positivt at villreinnemndenes rolle som viltmyndighet tydeliggjøres i selve loven.

Forslaget til ny §38, tredje og femte ledd, gir villreinnemndene større mulighet for å bruke fellingsstillatelser som et aktivt virkemiddel i bestandsforvaltningen. Dette bidrar bl.a. til at mål for bestandsparameterne i kvalitetsnormen lettere kan nås.

Villreinnemndene har ansvaret for å godkjenne fellingskvoter bl.a. på grunnlag av bestandsstørrelse. Både for å godkjenne årlige fellingskvoter og flerårige bestandsplaner savner vi tydeligere nasjonale, bevaringsbiologiske vurderinger om forsvarlige bestandsstørrelser innenfor dagens villreinområder. Kvalitetsnormen for villrein har ingen måleparametere knyttet til bestandsstørrelsen. Om det er hensiktsmessig å sette nasjonale, bestandsmessige mål for hvert område kan diskuteres. Villreinnemndene har imidlertid behov for nasjonale, bevaringsbiologiske vurderinger som grunnlag for fastsetting av fellingskvoter og godkjenning av bestandsplaner. Dette er ikke en oppgave som det er naturlig å innlemme i selve loven, men er en konsekvens av lovforslaget som de to departementene bør vurdere.

Villreinnemnda har et betydelig ansvar i bestandsforvaltningen som videreføres og tydeliggjøres i det nye lovforslaget. Det er nødvendig at dette følges opp med nødvendige ressurser. Villreinnemnda for Rondane og Sørnkletten avsluttet i 2023 sitt arbeid i medio oktober fordi budsjettet da var brukt opp. Nemnda vil sannsynligvis måtte gjøre det samme i 2024.

NEMNDAS BEHANDLING

Fastsetting av bestandsmål ineholder mye skjønn, og bør gjøres av utvalg og nemnd i fellesskap. For å klargjøre dette ble følgende endring foreslått:

«Om det er hensiktsmessig å sette nasjonale, bestandsmessige mål for hvert område. kan diskuteres» endres til:

«Villreinnemnda mener det ikke er hensiktsmessig å sette nasjonale, bestandsmessige mål for hvert område».

Etter at saksinnstillingen var sendt ut mottok nemnda en kopi av høringsuttalelsen fra [Villreinnrådet i Norge](#). Brevet blir vedlagt utkastet til protokoll til orientering. Ut fra dette brevet foreslås det at vedtaket i villreinnemnda får følgende tillegg:

«Vi viser også til uttalelsen 11.09.24 fra styret for Villreinnrådet i Norge. Nemnda slutter seg til villreinnrådet sine tilrådinger om at viltlova fortsatt må ha et bevaringsmessig grunnsyn, og at lovteksten synliggjør at forvaltningen av viltet er knyttet både til artene og leveområdene».

Nemndas medlemmer melder tilbake om de ønsker at tillegget skal innarbeides i vedtaket.

VEDTAK

Enstemmig med endringsforslag:

Villreinnemnda for Rondane og Sønkleppen mener det er positivt at gjeldende viltlov revideres med sikte på å få et mer enhetlig regelverk og større samordning mot tilgrensende regelverk. Det er videre positivt at villreinnemndenes rolle som viltmyndighet tydeliggjøres i selve loven.

Forslaget til ny §38, tredje og femte ledd, gir villreinnemndene større mulighet for å bruke fellingsstillatelser som et aktivt virkemiddel i bestandsforvaltningen. Dette bidrar bl.a. til at mål for bestandsparameterne i kvalitetsnormen lettere kan nås.

Villreinnemndene har ansvaret for å godkjenne fellingskvoter bl.a. på grunnlag av bestandsstørrelse. Både for å godkjenne årlige fellingskvoter og flerårige bestandsplaner savner vi tydeligere nasjonale, bevaringsbiologiske vurderinger om forsvarlige bestandsstørrelser innenfor dagens villreinområder. Kvalitetsnormen for villrein har ingen måleparametere knyttet til bestandsstørrelsen. Villreinnemnda mener det ikke er hensiktsmessig å sette nasjonale, bestandsmessige mål for hvert område. Villreinnemndene har imidlertid behov for nasjonale, bevaringsbiologiske vurderinger som grunnlag for fastsetting av fellingskvoter og godkjenning av bestandsplaner. Dette er ikke en oppgave som det er naturlig å innlemme i selve loven, men er en konsekvens av lovforslaget som de to departementene bør vurdere.

Villreinnemnda har et betydelig ansvar i bestandsforvaltningen som videreføres og tydeliggjøres i det nye lovforslaget. Det er nødvendig at dette følges opp med nødvendige ressurser. Villreinnemnda for Rondane og Sønkleppen avsluttet i 2023 sitt arbeid i medio oktober fordi budsjettet da var brukt opp. Nemnda vil sannsynligvis måtte gjøre det samme i 2024.

Vi viser også til uttalelsen 11.09.24 fra styret for Villreintrådet i Norge. Nemnda slutter seg til villreintrådet sine tilrådinger om at viltlova fortsatt må ha et bevaringsmessig grunnsyn, og at lovteksten synliggjør at forvaltningen av viltet er knyttet både til artene og leveområdene.

2024/47 DOVRE – NYTT UTHUS

SAKSOPPLYSNINGER

Dovre kommune har mottatt søknad om å etablere nytt uthus på en fritidseiendom i Grimsdalen. Formålet med bygget er lagring av sesongvarer og utstyr (utemøbler, grill, trillebår, snøskuffe). Eksisterende hytte er på 79.2 m². Det søkes om å bygge bod på 22.75 m². Ny samlet bebyggelse blir på 102 m².

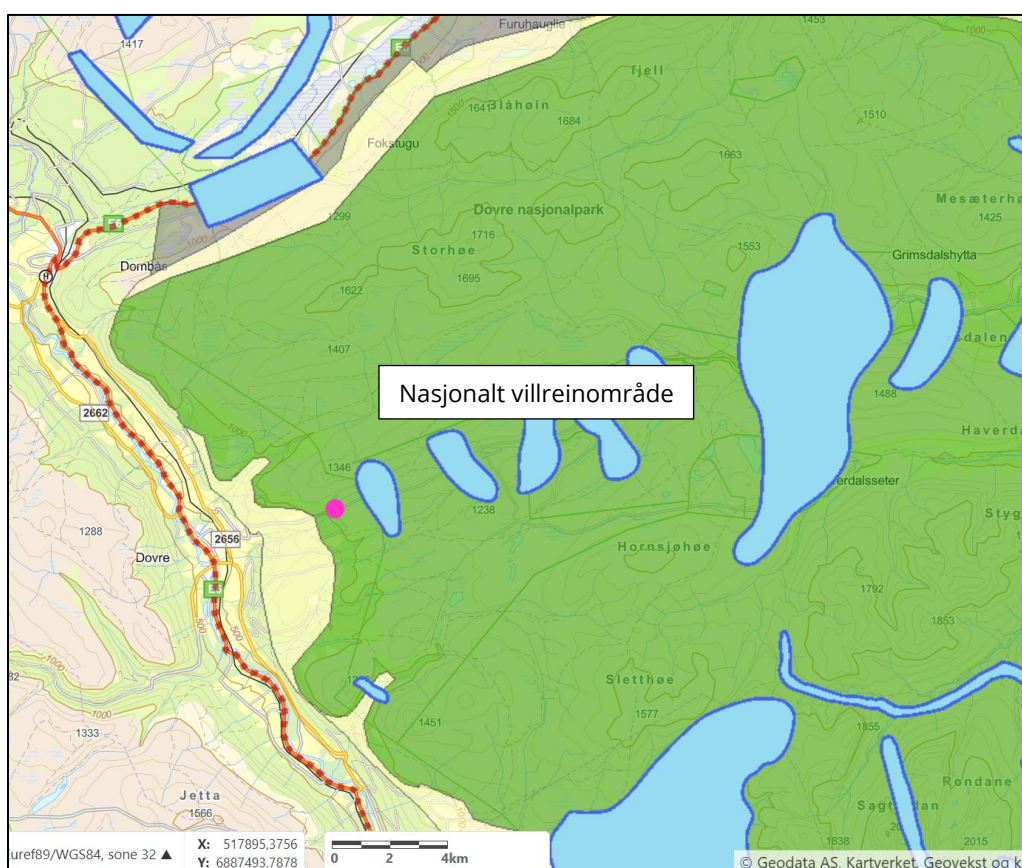

Figur 2. Tegning av nytt uthus

Forholdet til Regional plan for Rondane-Sølnkletten og villreinens arealbruk

Eiendommen ligger vel 700 meter inne i nasjonalt villreinområde i regional plan for Rondane-Sølnkletten. Retningslinjene for planen sier bl.a. at:

- Ny utbygging eller andre tekniske inngrep som kan forringe nasjonalt villreinområde skal unngås.
- Det kan vurderes tilbygg, uthus og anneks på eksisterende godkjente bebygde fritidseiendommer utenfor regulert felt. Søknader behandles som dispensasjon uansett størrelse på tiltaket, og det må foretas en konkret vurdering av hva som kan tillates innenfor rammen ut fra hensyn til villrein, bebyggelsens synbarhet og beliggenhet (snaufjell/skog), terreng, nærhet til vann og vassdrag og tilpasning til omkringliggende bebyggelse.

Figur 3. Eiendommens plassering er vist med lilla prikk. Blå områder er trekkområder over Grimsdalen.

Grimsdalen er et viktig kalvings- og oppvekstområde for fostringsflokkene, og er et kjerneområde for kalving for bestanden nord for Ula pr. i dag. GPS-registreringer viser at det er mange kryssinger i Grimsdalen rundt kalvingstida (mai), før veien åpner. Denne bruken har ikke endret seg i perioden 2009-2023. Derimot er det i juli, som har vært den vanligste perioden for kryssinger sørover fra vår-/forsommerbeitene, en tydelig endring i antall kryssinger fra 2009. Gjennom sommeren er det frodige beite- og myrområder i dalen, men GPS-registreringene viser at disse i liten grad brukes.

Det har i flere år vært bekymring for at villreintrekket over Grimsdalen skal opphøre (jfr.

erfaringene fra Spranget lenger sør), og at bestanden i Rondane nord skal bli ytterligere delt. I tilrådingene til tiltaksplan etter kvalitetsnormen for villrein ble det påpekt at det er behov for umiddelbare tiltak for å forebygge at trekket over Grimsdalen blir ytterligere svekket.

Statlige og regionale rammer og mål for villreinarealene

IUCN satte i 2016 villreinen på [den globale rødlista](#) for truede arter. I november 2021 ble villreinen plassert også på [den norske rødlista](#) i kategorien «Nær truet».

Nasjonale myndigheter har de siste årene hatt sterkt fokus på å forbedre tilstanden i norske villreinområder, gjennom ulike styringssignaler (se under). Disse må legges til grunn for revisjonsarbeidet.

[Kvalitetsnorm for villrein](#) 2020

For å ivareta levedyktige bestander av villrein, i tråd med internasjonale avtaler, ble kvalitetsnormen for villrein etablert i 2020. I den første klassifiseringen av de nasjonale villreinområdene ble Rondane villreinområde [klassifisert som rødt](#) (dårlig kvalitet). Det skal derfor utarbeides en tiltaksplan for å bedre tilstanden. Et [villrein faglig innspill](#) er utarbeidet for Rondane. Det er Klima- og miljødepartementet som endelig skal fastsette tiltaksplanene, etter alminnelig høring (2024/25) og i samråd med andre sektordepartementer (2025).

[Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027](#)

6 av de 10 nasjonale villreinområdene er vurdert å ha dårlig kvalitet, og ingen av områdene er vurdert å ha god kvalitet. Det er derfor nødvendig med effektive og målrettede tiltak for å sikre villreinen og villreinens leveområder. Det er viktig at fylkeskommunene og kommunene legger stor vekt på resultatene fra klassifiseringen av villreinområdene og arbeider aktivt for å oppnå kvalitetsmålene for de nasjonale villreinområdene.

Ved revidering av kommuneplanens arealdel, vurderer kommunen om tidligere godkjent arealbruk skal endres av hensyn til klima, naturmangfold, kulturmiljø, jordvern, reindrift, klimatilpasning, samfunnssikkerhet og et hensiktsmessig utbyggingsmønster.

[Stortingsmelding 18 \(2023-2024\) Ein forbetra tilstand for villrein](#)

Ett av fem strategiske områder for å bedre tilstanden i norske villreinområder er arealforvaltning.

Regjeringen varsler en høy terskel for inngrep og lav grense for innsigelse:

«Regjeringa meiner mellom anna det er nødvendig å etablere ei heilskapleg og restriktiv arealforvaltning i villrein fjellet, det vil seie både for dei 24 villreinområda og for dei områda utanfor villreinområda som påverkar areal som blir brukt av villreinen» (s. 96).

Både omfanget av arealreservar og ny kunnskap om villreinen tilseier at det er behov for å revidere dei gjeldande utbyggingsplanane. Det er særleg behov for å vurdere område som er sette av til fritidsbustader, og som enno ikkje er bygde ut (s. 100).

Nemndas praksis i tilsvarende saker

Nemndas praksis i nasjonalt villreinområde har vært å tillate riving av eksisterende bygg og oppsetting av nytt bygg. Nemnda har bare unntaksvis akseptert utvidelser av bygningsmassen på bygg i nasjonalt villreinområde.

I 2024 har nemnda behandlet to søknader om uthus i nasjonalt villreinområde i Stor-Elvdal:

Sak 2024/24: Bebyggelsen på eiendommen besto av hytte på 53 m² BRA + uthus på 21 m², dvs. et samlet bruksareal på 74 m². Det ble søkt om å rive eksisterende uthus og sette opp et nytt på 36 m². Villreinnemnda mente at søknaden om å utvide uthuset fra 21 til 36 m² BRA ikke var i tråd med statlige og regionale rammer og mål, og at det ikke var sannsynliggjort andre fordeler med å gi dispensasjon enn tiltakshavers egen interesse. Fordelene med å gi dispensasjon ble vurdert til å være mindre enn ulempene, gjennom den presedensvirkning en slik sak ville ha for Rondane villreinområde, og mulige samla konsekvenser for villreinen. Nemnda aksepterte imidlertid at uthuset ble revet og erstattet med et nytt bygg av samme størrelse.

Sak 2024/35: Bebyggelsen på eiendommen besto av ei hytte (38 m²) og et uthus (ca 15 m²), med et samlet bruksareal på 53 m². Det ble søkt om å føre opp et uthus nr. 2 på 10 m² ved eksisterende fritidsbolig. Nemnda åpnet her for å utvide det eksisterende uthuset til 20 m², dersom det ble satt vilkår om at uthuset ikke vinterisoleres og at det ikke skulle monteres pipe.

VURDERING

Et uthus vil i seg selv ikke medføre økt ferdsel inn i villreinens leveområder. Med et nytt uthus som omsøkt blir imidlertid samlet bebyggelse på 102 m², noe som er relativt stort i nasjonalt villreinområde. Nemnda har akseptert en uthusstørrelse på 20 m² i andre saker, se over, men det samla bruksarealet for eiendommene har etter utvidelse da vært langt mindre, hhv. 58 og 74 m². I nasjonalt villreinområde er det registrert over 1200 fritidshus, setrer og buer. Å tillate et totalareal på 102 m² i nasjonalt villreinområde vil ha en betydelig presedensvirkning for området som helhet.

Ved framtidige eierskifter er det også en risiko for at såpass store uthus innredes med soveplass, og får en funksjon som anneks. Innvendige bygningsendringer er ikke søknadspliktige dersom det ikke berører tekniske anlegg, og kommunene har erfaringsmessig begrensa ressurser til kontroll av fritidsbygg.

Kommunens mulighet for å innvilge dispensasjon fra gjeldende planer er [Plan- og bygningslova §19-2](#). Loven setter noen begrensninger for kommunens muligheter til å innvilge dispensasjon:

- Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, hensynene i lovens formålsbestemmelse eller nasjonale eller regionale interesser, blir vesentlig tilsidesatt.
- Fordelene ved å gi dispensasjon skal være klart større enn ulempene.

Eiendommen det her gjelder ligger i nasjonalt villreinområde, i et område som er svært viktig for villreinstammen i Rondane Nord. Før en tiltaksplan for villrein i Rondane er godkjent, tilsier nasjonale rammer og mål at kommunene bør en restriktiv linje i forhold til utvidelser av bruksareal på fritidseiendommer både i og nær nasjonalt villreinområde. Stortingsmelding 18 (2023-2024) har også varslet en høy terskel for inngrep og lav grense for innsigelse.

Det er i denne saken ikke sannsynliggjort andre fordeler med å gi dispensasjon enn tiltakshavers egen interesse. Formålet med uthuset oppgis å være lagring av utstyr, ikke mer nødvendige funksjoner som utedo el.l. En enkelt eiers interesse i å bygge vil normalt ha begrenset vekt i forhold til mer generelle arealdisponeringshensyn ([Dispensasjon til oppføring av hytte i randområdet for villrein - Sivilombudet](#), [Revidert rundskriv om dispensasjon | Statsforvalteren i Innlandet](#)). Fordelene med å gi dispensasjon vurderes derfor å være mindre enn ulempene, gjennom den presedensvirkning en slik sak vil ha i Rondane villreinområde, og mulige samla

konsekvenser for villreinen.

FORSLAG TIL VEDTAK

Før en tiltaksplan for villrein i Rondane er godkjent, tilsier nasjonale rammer og mål at kommunene bør en restriktiv linje i forhold til utvidelser av bruksareal på fritidseiendommer både i og nær nasjonalt villreinområde. Stortingsmelding 18 (2023-2024) har varslet en høy terskel for inngrep og lav grense for innsigelse.

Villreinnemnda mener at søknaden om å tillate en samlet bebyggelse på 102 m² på fritidseiendommer i nasjonalt villreinområde ikke er i tråd med statlige og regionale rammer og mål.

Det er i denne saken ikke sannsynliggjort andre fordeler med å gi dispensasjon enn tiltakshavers egen interesse. Fordelene med å gi dispensasjon vurderes derfor å være mindre enn ulempene, gjennom den presedensvirkning en slik sak vil ha i Rondane villreinområde, og mulige samla konsekvenser for villreinen.

Vilkårene for å innvilge dispensasjon er etter Villreinnemndas vurdering derfor ikke til stede, og nemnda frarår at dispensasjon innvilges.

Nemnda ber om kopi av kommunens vedtak.

NEMNDAS BEHANDLING

Nemnda bør ikke skissere hvordan et uthus skal se ut.

Hytta ligger ikke i Grimsdalen, men i skogbeltet opp for Dovrebygda.

Som enkelttiltak har det liten betydning, men eiendommen ligger innenfor nasjonalt villreinområde, og en tillatelse vil ha presedens for hele det nasjonale villreinområdet.

VEDTAK

Enstemmig.

Før en tiltaksplan for villrein i Rondane er godkjent, tilsier nasjonale rammer og mål at kommunene bør en restriktiv linje i forhold til utvidelser av bruksareal på fritidseiendommer både i og nær nasjonalt villreinområde. Stortingsmelding 18 (2023-2024) har varslet en høy terskel for inngrep og lav grense for innsigelse.

Villreinnemnda mener at søknaden om å tillate en samlet bebyggelse på 102 m² på fritidseiendommer i nasjonalt villreinområde ikke er i tråd med statlige og regionale rammer og mål.

Det er i denne saken ikke sannsynliggjort andre fordeler med å gi dispensasjon enn tiltakshavers egen interesse. Fordelene med å gi dispensasjon vurderes derfor å være mindre enn ulempene, gjennom den presedensvirkning en slik sak vil ha i Rondane villreinområde, og mulige samla konsekvenser for villreinen.

Vilkårene for å innvilge dispensasjon er etter Villreinnemndas vurdering derfor ikke til stede, og nemnda frarår at dispensasjon innvilges.

Nemnda ber om kopi av kommunens vedtak.

2024/48 RINGEBU – OPPKJØRING AV HUNDEKJØRINGSLØYPE

SAKSOPPLYSNINGER

Ringebu kommune har mottatt søknad om oppkjøring av hundekjøringsløype ut fra Skotten seter. Formålet med hundekjøringsløypen er å kunne tilby et guidet tilbud til turister, som et viktig supplement til driften av Skotten Seter - Bed & Husky.

Hundeløypa vil gå fra Skotten Seter til Vetåbu og videre til Gopollen (se figur 4). Tiltakshaver er forespurt om søknaden gjelder begge traséer ut fra Skotten seter, men har svart at: *«Slik eg tenkjer så må hundetraseen følge skiløypa fra Skotten seter. Sidan me er heilt nye her oppe på Skotten, så er me litt usikre på kor dette traseet går sånn heilt eksakt. Men her handler det om å lage ein trase som går parallelt med skiløypa».*

Hundeløypa vil hele veien gå parallelt med skiløypa med unntak av noen korte snusløyfer, for å ha muligheten til å snu hundespennene uten for mye kluss. Det søkes om 11-20 turer (tur-retur) for kommende vinter (01.11.2024 til 01.05.25).

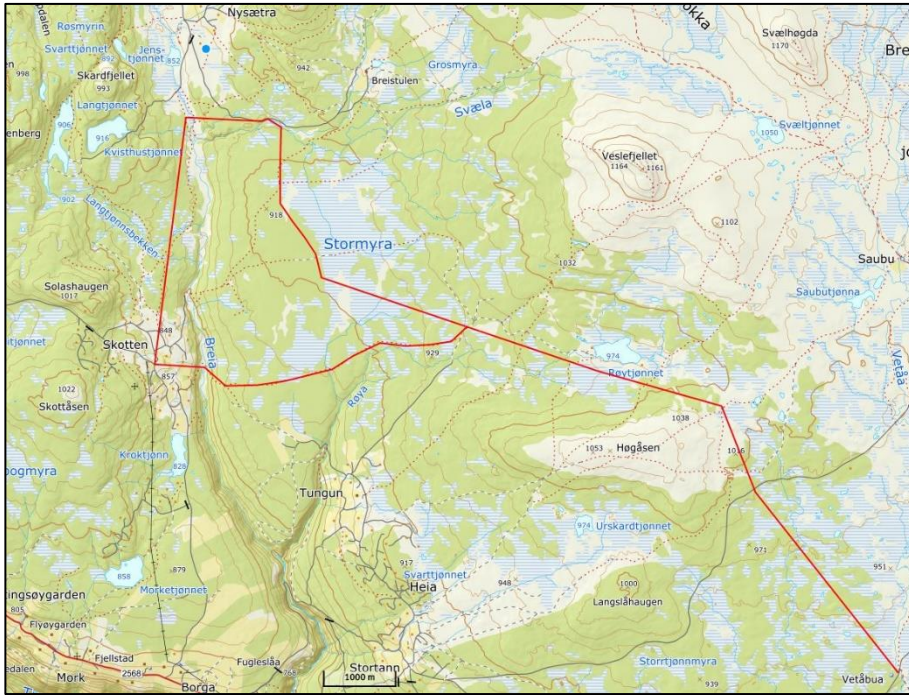
Ringebu fjellstyre har som grunneierrepresentant behandlet samme søknad for strekningen fra Vetåbua til Gopollen og fattet følgende vedtak:

«Med hjemmel i fjelloven § 12 gir Ringebu fjellstyre tillatelse til inntil fem -5 - turer med snøskuter vinteren 2024 for tråkking av hundeløype ved siden av Trolløypa mellom Vetåbua og Gopollen, i den perioden som Trolløypa trækkes med tråkkemaskin. Tillatelsen er gyldig på følgende vilkår:

- Hundeløypa skal legges så nært inntil Trolløypa som mulig, uten å komme i konflikt med skigåere.*
- Under kjøring skal det tas hensyn til allmenn ferdsel og vilt.*
- Det skal føres kjørebok som sendes til fjellstyret etter endt sesong.*
- Tillatelsen er kun gyldig sammen med gyldig tillatelse etter motorferdselsloven fra kommunen»*

Dette er samme tillatelse som tidligere eier av Skotten seter har fått av fjellstyret. Fjellstyret har i sin vurdering vist til at *«når Trolløypa blir tråkket med tråkkemaskin, vanligvis fra vinterferien av, vil det uansett være motorferdsel og annen ferdsel gjennom området, og tråkking og kjøring på hundeløype ved siden av Trolløypa vil sannsynligvis ikke representere noen stor økning i ferdselen. Tråkking av en egen hundeløype kan dessuten forebygge konflikt mellom hundespenn og skigåere i Trolløypa».*

Figur 4. Trasé fram til Vetåbua

Figur 5. Trasé fra Vetåbua til Goppollen.

Forholdet til Regional plan for Rondane-Sølnkletten

Løypetraséen går dels i nasjonalt villreinområde i regionalplanen for Rondane-Sølnkletten. I retningslinjene for nasjonalt villreinområde heter det bl.a. at «*Type ferdsel og omfang av ferdselen må vurderes konkret i forhold til villreinens bruk av områdene til ulike tider av året. Merkede stier og løyper legges utenom de mest sårbare områdene. All ferdsel bør unngås nær villrein i kalvingstid*».

Villreinens arealbruk

Fjellstyret viser i sin saksutredning til at området mellom Vetåbu og Gopollen ikke er typiske vinterbeiter for rein. Villreinens arealbruk er syklisk, og det vil variere hvilke områder reinen bruker over tid, avhengig av bl.a. om beitet blir nedslitt i, snøforhold det enkelte år og forstyrrelser. Det søkes her imidlertid kun om en ettårig tillatelse, slik at risikoen for endret arealbruk av villreinen vinterstid er begrenset.

Tidligere søknader for samme trasé

Tidligere eier av Skotten Seter søkte i to omganger om tillatelse til å kjøre opp en tilsvarende trasé (sak 2019/57 og [2020/61](#)). Nemnda fattet likelydende vedtak både i 2019 og 2021:

«Villreinnemnda for Rondane-Sølnkletten mener at søknaden slik den nå foreligger vil kunne føre til betydelig økt trafikk inn i villreinens leveområder langs den oppgitte traséen, når det kan kjøres etter hvert snøfall/når løypa er blåst igjen. I tillegg er det en risiko for økt ferdsel innover fjellet til sårbare områder som Veslefjell, Breijordan og Kvia, når det blir oppkjørt løype gjennom hele vinteren inn til Trolløypa. Villreinnemnda mener konsekvensene av søknaden for villreinen ikke er tilstrekkelig vurdert, og tilrår at søknaden avslås».

Kommunen innvilget begge år dispensasjon, men satte en antallsbegrensning på 11 turer. Nemnda påklagde ikke vedtakene.

VURDERING

Fjellstyret har akseptert oppkjøring av løypa fra Vetåbu til Gopollen i den perioden det likevel er forstyrrelser i form av oppkjøring av Trolløypa. De har også begrenset antall turer i samsvar med tidligere tillatelser. Dette er en positiv føre-var holdning som hensyntar villreinen og annet vilt.

I den villreinfaglige tilrådingen til tiltaksplan for villrein i Rondane, er ett av fem hovedgrep å skjerme kalvings- og oppvekstperioden. Det ble anbefalt en streng dispensasjonspraksis mellom påske og 18.juni. Det søkes her om å kjøre helt til 1.mai. I forhold til villreinen vurderes dette å være for lenge ut i sesongen, i forhold til mulige forstyrrelser av drektige simler. Kjøreperioden bør i 2025 avgrenses til 2.påskedag, dvs. 21. april.

Allerede i 2020 viste nemnda til at dersom det skal tillates motorisert ferdsel for en ny hundekjøringsløype, bør dette inn som en del av en kommunal sti- og løypeplan. Ringebu kommune har nå startet arbeidet med å revidere kommuneplanens arealdel. I planarbeidet vil ferdsel og ferdselsårer være et sentralt tema. Ved høringen av planprogrammet for kommuneplanens arealdel viste nemnda til at «*for vurderinger av konsekvensene for villrein av ulike tiltak, er det som nevnt foran viktig å se på den samla belastningen av ulike tiltak, og med utgangspunkt i oppdatert kunnskap, slik kommunen selv understreker (planprogrammets 4.2.6)*» Løypetraséen det her søkes om må vurderes som en del av den samla belastningen (jfr. Nml §10) for villreinen av ulike tiltak.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten kan akseptere at det gis en ett-årig tillatelse til oppkjøring av hundeløype som omsøkt, under følgende forutsetninger:

- Dispensasjonen må angi på kart hvilken trasé dispensasjonen gjelder. Det bør vurderes om det er tilstrekkelig med én løypetrasé fra Skotten seter og til Trolløypa.
- Antall turer begrenses til fem.
- Oppkjøring starter først når Trolløypa kjøres med tråkkemaskin.
- Siste dato for løypekjøring settes til andre påskedag, 21.april 2025.
- Hundeløypa skal legges så nært inntil Trolløypa som mulig, uten å komme i konflikt med skigåere.
- Løypetraséen det her søkes om tas inn i revisjonsarbeidet for ny arealdel til kommuneplanen, og vurderes som en del av den samla belastningen (jfr. Nml §10) for villreinen av ulike tiltak.

Nemnda ber om å få kommunens vedtak tilsendt.

NEMNDAS BEHANDLING

Viktig med to traséer fra Skotten til Trolløypa (bratt del av løypa krever to traséer). Første kulepunkt bør vurderes kuttet.

Bra med ett-årig tillatelse. Da følges tillatelsen opp, og nemnda låser seg ikke til en lengre periode.

Oppkjøring av Trolløypa skjer mot helgene, lite gjennom uka.

Viktig å tilpasse seg fjellstyrets vedtak, og vise at vi har tillit til lokale vurderinger.

VEDTAK

Enstemmig.

Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten kan akseptere at det gis en ett-årig tillatelse til oppkjøring av hundeløype som omsøkt, under følgende forutsetninger:

- Dispensasjonen må angi på kart hvilken trasé dispensasjonen gjelder. Det bør vurderes om det er tilstrekkelig med én løypetrasé fra Skotten seter og til Trolløypa.
- Antall turer med skuter begrenses til fem.
- Oppkjøring starter først når Trolløypa kjøres med tråkkemaskin.
- Siste dato for løypekjøring settes til andre påskedag, 21.april 2025.
- Hundeløypa skal legges så nært inntil Trolløypa som mulig, uten å komme i konflikt med skigåere.
- Løypetraséen det her søkes om tas inn i revisjonsarbeidet for ny arealdel til kommuneplanen, og vurderes som en del av den samla belastningen (jfr. Nml §10) for villreinen av ulike tiltak.

Nemnda ber om å få kommunens vedtak tilsendt.

2024/49 ALVDAL – AVKLARING AV HVILKE SAKER ANGÅENDE LANDBRUKSVEGER SOM ØNSKES TIL HØRING

SAKSOPPLYSNINGER

Sekretær for nemnda har mottatt en henvendelse fra det felles landbrukskontoret i Alvdal og Tynset. Landbrukskontoret ber om en avklaring på om villreinnemnda ønsker «alle» saker om landbruksveger til høring, eller om kommunen har mulighet til å sile saker som vurderes av minimal betydning, selv om tiltaket er innenfor villreinområder.

I henvendelsen skriver landbrukskontoret at « *Dette gjelder ikke de «vanlige» sakene som i dag sendes, og som fortsatt rutinemessig skal sendes på ordinær høring. Det gjelder mindre tiltak, hvor kommunen har fått retningslinjer fra bl.a. IFK, Statsforvalteren i Innlandet og Sametinget på hvordan slikt kan håndteres.*

Ved pågående skogsdrift, som i utgangspunktet ikke utløser høringsplikt, kan det oppstå behov for mindre tiltak som utløser høring. Dette vil være situasjoner der skogsmaskiner allerede er i arbeid. «*Så kan det oppstå behov for å grave en midlertidig driftsveg for å komme fram med tømmeret. Ved gitte betingelser (bl.a. skjæringer over 1 meter, lengde over 150 meter mm.) utløser dette søknadsplikt. I mange tilfeller skal vegene pusses ned og plantes til etter drift. Andre ganger kan det være enkle traktorveger som blir liggende permanent, men som starter og slutter inne i teigen, og ikke fører til noe.*

Landbrukskontoret opplyser at Statsforvalteren i Innlandet i brev fra 2020 har gitt føringer på hvilke landbruksvegsaker som skal på høring til dem:

- Nybygging av bilveger (vegklasse 2-6).
- Nybygging og ombygging i områder der reindriftsinteresser blir berørt.
- Ombygging av traktorveg og vinterveg (vegklasse 6-8) til bilveg (vegklasse 2-6).
- Nybygging av veger, inkludert traktorveger, hvor formålet med vegen ikke er 100 % skogbruk.
- Ved anleggelse av massetak i h.h.t. landbruksvegforskriften

Landbrukskontoret har også en muntlig avtale med Innlandet fylkeskommune og Sametinget, som er kulturvernmyndigheter, om at de ved små tiltak eller hastesaker kan ta en tlf/sende epost og avklare om saken er nødvendig å sende på høring.

VURDERING

Villreinnemnda har begrensa med ressurser, og bør derfor bruke ressursene på de sakene som har størst konsekvenser for villreinen. Den typen saker som her beskrives fra kommunen er av de sakene som har ingen eller minimal betydning.

Landbrukskontoret for Alvdal og Tynset er av de kontorene vi mottar flest søknader fra. Det er en indikator på at de i alle relevante saker vurderer villreinhensyn.

Det tilrås derfor at landbrukskontoret får anledning til å sile saker av den typen som her er nevnt. Ved tvilstilfeller kan høring/ikke høring avklares med sekretær pr. telefon/mail. Dersom ordningen misbrukes, noe vi ikke har grunnlag for å tro, kan nemnda også rekke tillatelsen tilbake.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinnemnda gir Alvdal og Tynset landbrukskontor anledning til å avgjøre om mindre saker med liten betydning for villreinen (jfr. mail 26.09.24), skal sendes på høring til villreinnemnda eller ikke. Ved tvilstilfeller kan høring/ikke høring avklares med sekretær pr. telefon/mail.

NEMNDAS BEHANDLING

Ingen merknader.

VEDTAK

Enstemmig vedtak.

Villreinnemnda gir Alvdal og Tynset landbrukskontor anledning til å avgjøre om mindre saker med liten betydning for villreinen (jfr. mail 26.09.24), skal sendes på høring til villreinnemnda eller ikke. Ved tvilstilfeller kan høring/ikke høring avklares med sekretær pr. telefon/mail.

2024/50 RONDANE-DOVRE NASJONALPARKSTYRE - STRØMFRAMFØRING TIL RONDVASSBU

SAKSOPPLYSNINGER

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har mottatt søknad fra Fjellnett AS om framføring av strømkabel til Rondvassbu. Tiltaket vil omfatte ny 22kV høyspentkabel fra Tjønnbakken til Rondvassbu (ca. 8.5 km), ny nettstasjon i Rondvassbu for transformering av spenning fra 22kV til 230V, samt lavspent fremføring til inntakspunkt. Søknaden omfatter også motorisert ferdsel ved utbygging og nødvendig adkomst til anlegget ved senere drift og feilretting.

Kabelen vil bli liggende innenfor Frydalen landskapsvernområde (vest for Spranget) og i Rondane nasjonalpark (fra Spranget til Rondvassbu). Begge områder har som formål å ta vare på leveområder for villreinstammen i Rondane.

Følgende opplysninger (resten av avsnittet) er hentet fra søknaden:

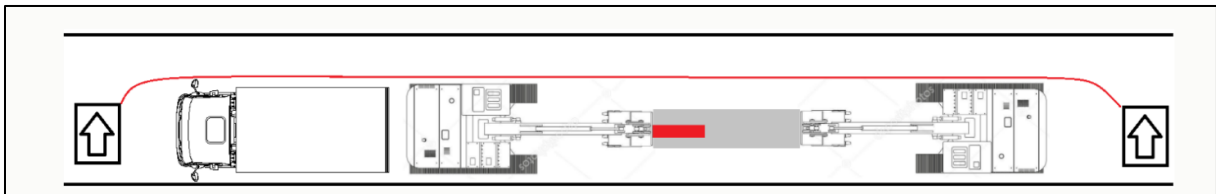
Fjellnett AS opplyser i søknaden at de har konsesjon etter energiloven §3-2 til å bygge, eie og drifte nettanlegg med spenning opp til og med 22kV i et geografisk område (områdekonsesjon). Områdekonsesjonen innebærer en leveringsplikt, som betyr at Fjellnett AS er pliktet til å la nye kunder knytte seg til nettet. Fjellnett har ikke myndighet til å vurdere nødvendighet av tiltaket. Rondvassbu Turisthytte ligger innenfor Fjellnett sin områdekonsesjon.

Med områdekonsesjon trenger man ikke å forelegge hver enkelt sak til NVE, men det er krav om at Fjellnett må informere interessenter som blir berørt, slik som kommune, Statsforvalter, grunneiere med flere. Saken skal ikke legges frem for NVE med mindre det er vesentlige innvendinger til tiltaket. En slik forelegging er ennå ikke gjennomført.

Tiltaket innebærer at kabel er tenkt lagt i eksisterende grusvei fra toppen av Tjønnbakken og inn til Rondvassbu. For de siste 270 meterne vurderes sjøkabel. Området rundt veien på denne

strekningen består i hovedsak av stor stein. Trasébredden vil bli større da stein fortrinnsvis fjernes istedenfor pigges. Dette vil medføre vesentlig større behov for tilkjøring av finmasser på strekningen. Alternativt kan det legges sjøkabel. Det må da graves fra veien og ned mot vannet, samt ut i vannet til vi oppnår minimum 1m dybde på kabelen. I tillegg vil det bli etablert en nettstasjon i bakre del av tunet (2.2 x 2.5 meter).

Ved graving i grusvei innover mot Rondvassbu, må det benyttes 2 gravemaskiner og 1 lastebil (se figur 6)

Figur 6. Prinsippkisse for graving, hentet fra søknaden

Ved graving av totalt ca. 8500m, og ca. 70m ferdig grøft pr/dag, har Fjellnett anslått at jobben vil ta ca.120 arbeidsdager. Ved 20 arbeidsdager pr/måned strekker jobben seg til 6 måneder. Fjellnett bruker i tillegg ca.1 måned på kabeltrekking, skjøting, legging av sjøkabel, etablering og kobling av nettstasjon, samt etablering av lavspenitanlegget.

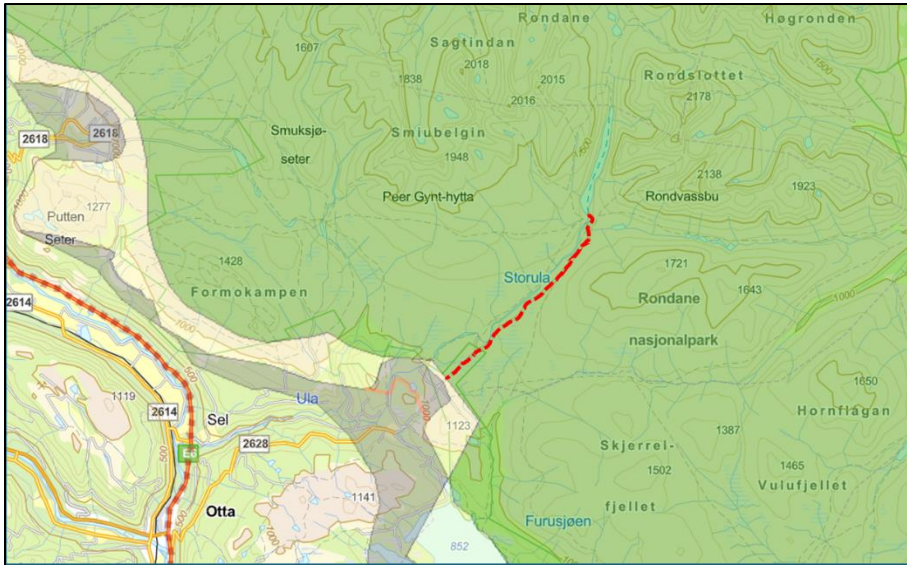
Basert på erfaring fra tidligere prosjekt, samt begrensning i graving i turistsesongen, vil prosjektet strekke seg over 2 år. Gravesesongen vil trolig ikke starte før i juni pga. frost. I juli vil det holdes stengt/være begrenset graving pga. turistsesong og ferietid. Da er det igjen maks 2 måneder med graving etter ferien.

Fjellnett er lovpålagt å utføre befaring på nettstasjoner hvert 5. år. De trenger derfor også tillatelse til fremtidig adkomst av anlegget. Befaring kan utføres med personbil.

Fjellnett trenger tillatelse til ferdsel ved nødvendig feilretting. Dette kan være kabelfeil, trafohavari med mer. Vi må ha tilgang hele året. Sommertid trenger vi adkomst med lastebil. Vintertid trengs adkomst med bandvogn.

Forholdet til Regional plan for Rondane-Sølnkletten

Strekningen ligger i sin helhet i nasjonalt villreinområde, der «Ny utbygging eller andre tekniske inngrep som kan forringe nasjonalt villreinområde skal unngås».

Figur 7. Veg-/strømtraséen er merka med rødt

[Stortingsmelding 18 \(2023-2024\) Ein forbetra tilstand for villrein](#) og [Kvalitetsnorm for villrein \(2020\)](#)

I Stortingsmelding 18 som ble behandlet i Stortinget i juni 2024, er arealforvaltning ett av fem strategiske områder for å bedre tilstanden i norske villreinområder. Regjeringen varsler en høy terskel for inngrep og lav grense for innsigelse.

For å ivareta levedyktige bestander av villrein, i tråd med internasjonale avtaler, ble kvalitetsnorm for villrein etablert i 2020. I den første klassifiseringen av de nasjonale villreinområdene ble Rondane villreinområde ble [klassifisert som rødt](#) (dårlig kvalitet). Det skal derfor utarbeides en tiltaksplan for å bedre tilstanden. Et [villreinfaglig innspill](#) er utarbeidet for Rondane. Det er Klima- og miljødepartementet som endelig skal fastsette tiltaksplanene, etter alminnelig høring (2024/25) og i samråd med andre sektordepartementer (2025).

Den villreinfaglige tilrådingen til tiltaksplan anbefaler fem hovedgrep for å få Rondane villreinområde fra rødt til gult nivå. Ett av disse er å restaurere sentrale trekkruiter og å unngå ytterligere fragmentering. Dette omfatter både trekket over fv. 27 og trekkruiter på vest- og østsida av Rondanemassivet.

Scenarioanalysen NINA har gjennomført for å vurdere effekten av å fjerne infrastruktur på hhv. Øst og vestsida av Rondanemassivet bekrefter dette (<https://brage.nina.no/nina-xmloi/handle/11250/3104863>):

«Landskapskonnektiviteten innen Rondane nord ser ganske kritisk ut. Området er stort sett delt i to ved Rondanemassivet pga. en kombinasjon av topografi og turisme øst og vest. Modellen identifiserer kun to bevegelsesmuligheter for villreinen i dag, dersom de skulle bevege seg gjennom hele Rondane nord, selv om i dag kan disse ikke lenger defineres som funksjonelle korridorer for simler (og kalver) i høyturistsesongen om sommeren.»

NINA har testet ut hvilken effekt fjerning av turisthytter og stier både på øst- og vestsida av Rondanemassivet vil ha gjennom fem ulike scenarier. De konkluderer med at:

De foreslåtte scenariene i Rondane Nord er ambisiøse og forventes å være svært effektive for å øke

konnektiviteten i Rondane nord. De er også blant scenariene som forventes å gi høyest gevinst i funksjonelt habitat, sammenlignet med de fleste av de ca. 80 andre scenarier testet så langt i flere villreinområder i Norge.

Det har vært reist spørsmål de siste årene om det er mulig å gjenopprette trekket på vestsida av Rondane-massivet. Kryssingen av en flokk på over 100 dyr i oktober 2023 viser gledelig nok at dette er mulig. En flokk fra Vulufjell krysset da innenfor Spranget, oppholdt seg i områdene nordvest for Ula et par dager før de krysset sørover igjen. Dette var i en periode med svært dårlig vær og med minimalt med ferdsel i området. Vindretningen var gunstig, og kryssingen skjedde i en periode der dyr av begge kjønn går sammen (simlene er vanligvis mer vare for forstyrrelser).

De villreinfaglige tilrådingene anbefaler en rekke tiltak for å restaurere trekket vest for Rondane-massivet, som innebærer å redusere ferdselen i området, inkludert på strekningen Mysusæter-Rondvassbu.

Vurdering av aktuelle tiltak på eksisterende turistforeningshytter i verneområder

DNT rettet i 2021 henvendelser til Miljødirektoratet om ønske om overgang fra dieselaggregater til fornybar-løsninger ved en del betjente turisthytter. Framføring av strøm til turisthytter er ikke et tiltak som hjemles i verneforskriften, verken direkte eller etter søknad. Forskriftene for verneområdene kan derfor være til hinder for overgang fra bruk av dieselaggregater til mer miljøvennlige løsninger.

I Miljødirektoratets svar vises det til at den generelle dispensasjonsmuligheten som ligger i Naturmangfoldlovas § 48¹ kan benyttes for å åpne for bruk av alternative energikilder. Men tiltak må vurderes på ordinær måte:

«I alle søknader om tiltak vil det være hensynet til verneverdiene og verneformålet som er avgjørende for om tillatelse kan gis. Dersom vilkårene for å gi tillatelse er oppfylt, kan det i avveiningen mellom ulike hensyn i vurderingen av om det skal gis tillatelse, også tas hensyn til at tiltaket vil være positivt av klimahensyn. Verneforskriftene har ikke egne bestemmelser som åpner for tiltak begrunnet i klimahensyn, men også ut fra hensynet til verneverdiene kan det være positivt å erstatte eksisterende dieselaggregat, både av hensyn til støy, men også ut fra behovet for motorferdsel for frakt av diesel.

Verneforskriftene åpner for vedlikehold av eksisterende anlegg. Om det kan gis tillatelse til mikrokraftverk, solceller eller graving av strømkabel må vurderes konkret ut fra vernebestemmelsene og forholdene i det aktuelle området».

(Brev fra Miljødirektoratet 30.09.2021 (ref. 2021/11521))

VURDERING

Overgang fra dieselaggregat til fornybar energi

Fra et klimaperspektiv er overgangen fra dieselaggregat til strøm utvilsomt positiv.

¹ Naturmangfoldloven § 48 gir hjemmel til å gjøre unntak fra verneforskriften dersom det ikke er i strid med verneformålet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

Transportbehovet av diesel vil reduseres (det antas at det må være en reserveløsning på plass i tilfelle strømbrudd), og den motoriserte ferdsele tilsvarende. Hvor mange turer dette utgjør av den relativt omfattende motorferdselen inn til Rondvassbu er ikke kjent.

Naturinngrep

Kabelen skal graves i eksisterende veg, fram til ca. 300 meter før turisthytteanlegget i Rondvassbu. Framføring av kabel på den siste strekningen inn til hytta ser ut av søknaden til å medføre betydelige inngrep. For *villreinen* vil imidlertid ikke inngrep her medføre større konsekvenser, siden turisthytteanlegget som allerede ligger der er relativt stort.

Forstyrrelser i anleggsperioden

Det er anslått en anleggsperiode på 6-7 måneder, fordelt over to somre. Det må tas høyde for at denne kan bli lengre dersom uforutsette hendelser oppstår. Det foreslås at graving ikke skal foregå i juli/være begrenset pga. turistsesong og ferietid. Graving vil derfor foregå i juni og etter juli.

Dette vil innebære en betydelig forstyrrelse i to år i ett av de mest kritiske områdene for å få gjenopprettet villreintrekket forbi Rondanemassivet.

Fra et villreinsynspunkt er det ønskelig å konsentrere ferdsele mest mulig, og å legge anleggsarbeidet utenom juli og høysesong, er i direkte strid med dette.

Forstyrrelser etter anleggsperioden

Den lovpålagte befaringen på nettstasjoner hvert 5. år vil ikke medføre noen tilleggforstyrrelse av betydning for villreinen.

Nødvendig feilretting (kabelfeil, trafohavari med mer) innebærer en større risiko for uønskede forstyrrelser. Inn til Snøheim i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark er det lagt en tilsvarende kabel (denne ble opprinnelig lagt for forsvars- og telekommunikasjonsanleggene i området). I sommer kom kabelen opp i dagen på ett punkt, og det skjedde et akutt brudd på et annet punkt.

Ved feilretting oppgir søker at det er behov for tilgang med lastebil på barmarksføre og med bandvogn på snøføre. Men det er uklart hva som vil kreves av tiltak dersom det oppstår kabelbrudd i perioder på vinteren da det er minst forstyrrelser eller i sårbare perioder på våren. Vil det f.eks. bli behov for f.eks. brøyting av veggen og graving ved bruddstedet?

Økt bruk av Rondvassbu?

Strømtilførsel via kabel vil utvilsomt gjøre driften av Rondvassbu enklere, og standarden vil kunne økes f.eks. ved oppvarming av rom for overnatting. Dette vil også omfatte det selvbetjente kvarteret uten ordinær åpningstid. Det er derfor en risiko for at bruken av Rondvassbu, og ferdsele inn til hytta øker, særlig utenom åpningstidene for den betjente hytta.

Åpningstiden på turisthyttene er ikke regulert i verken verneforskrift eller forvaltningsplan for Rondane nasjonalpark. Dvs. at det er opp til DNT å regulere åpningstidene på sine hytter. DNT Oslo og Omegn har hittil vært ansvarlige i forhold til villreininteressene, bl.a. ved å holde de selvbetjente hyttene stengt i perioden 1.mai-10.juni pga. villreinkalving. Det har imidlertid en uheldig signaleffekt når Rondvassbu brukes som privat selskapslokale utenom de ordinære åpningstidene, som for bryllupsfeiring nå i høst.

Samla vurdering

Det er positivt at DNT ønsker å fase ut bruk av dieselaggregater på betjente hytter. Potensialet for forstyrrelser av villreinen både gjennom anleggsperioden, ved feilretting og gjennom økt bruk av selvbetjeningskvarteret i Rondvassbu, er imidlertid såpass store at alternativer til strømframføring gjennom kabel må utredes, jfr. Naturmangfoldlovas §12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

DNT har en [bærekraftstrategi](#) for 2021-2030. I strategien sies det bl.a. at «*Energiforbruket til DNTs hytter skal reduseres mest mulig, og bruk av dieselaggregater på de betjente hyttene skal fases ut. Dette er et ambisiøst og kostbart mål, og miljømessig gode bio-alternativer kan være en løsning som erstatning for fossilt drivstoff i påvente av nye teknologiske løsninger. DNTs hyttedrift skal være en pådriver for og vise fram bærekraftige løsninger. Gjennom det skal vi inspirere gjestene til egne, miljøsmarte valg*».

På noen turisthytter er det allerede installert solcelleanlegg, som på Rauhelleren turisthytte på Hardangervidda (54 senger) og på Stranddalen turisthytte (64 senger + hemser på 16 rom). <https://www.dnt.no/om-dnt/dnts-samfunnsansvar/barekraft-i-dnt/idebank/hytter-og-ruter/>. Rondvassbu har adskillig flere senger (128 senger), men alternative energikilder bør uansett vurderes. Utviklingen innen solcelle- og batteriteknologi er rask. DNT påpeker også selv i sin bærekraftstrategi at miljømessig gode bio-alternativer kan være en løsning som erstatning for fossilt drivstoff i påvente av nye teknologiske løsninger.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinnemnda for Rondane og Sønkleppen mener det er positivt at DNT Oslo & Omegn ønsker å fase ut bruk av dieselaggregater på betjente hytter. Potensialet for forstyrrelser av villreinen både gjennom anleggsperioden, ved feilretting og gjennom økt bruk av selvbetjeningskvarteret i Rondvassbu, er imidlertid såpass store at alternativer til strømframføring gjennom kabel må utredes, jfr. Naturmangfoldlovas §12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Før det foreligger en grundigere utredning av hvilket potensiale tiltaket har for forstyrrelse av villreinen og muligheten for å gjenopprette villreintrekket på vestsida av Rondane-massivet, samt en utredning av alternative energikilder, vil villreinnemnda frarå at dispensasjon innvilges.

NEMNDAS BEHANDLING

Tilleggsopplysninger fra sekretariatet gitt på møtet:

Turisthytta Glitterheim har 137 senger, dvs. av samme størrelse som Rondvassbu. Her er det beregnet at en med et solcelle-anlegg vil kunne kutte 80% av diesel-forbruket. Sol kombinert med en pelletsovn vil gi tilnærmet 100% fornybar energi på Glitterheim.

<https://www.dnt.no/dnt-der-du-er/dnt-oslo-og-omegn/nyheter/fjellbanken-sponser-gronn-energi-pa-glitterheim/>

Viktig med utredning . Alternative energikilder (vindmøller) kan være visuelt uheldig. Men positivt at dieselbruken fjernes. Nemnda må ta en ny vurdering når det foreligger et bedre kunnskapsgrunnlag.

Også Bjørnhollia kommer til å søke om strømframføring.

VEDTAK

Enstemmig vedtak.

Villreinnemnda for Rondane og Sølknletten mener det er positivt at DNT Oslo & Omegn ønsker å fase ut bruk av dieselaggregater på betjente hytter. Potensialet for forstyrrelser av villreinen både gjennom anleggsperioden, ved feilretting og gjennom økt bruk av selvbetjeningskvarteret i Rondvassbu, er imidlertid såpass store at alternativer til strømframføring gjennom kabel må utredes, jfr. Naturmangfoldlovas §12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Før det foreligger en grundigere utredning av hvilket potensiale tiltaket har for forstyrrelse av villreinen og muligheten for å gjenopprette villreintrekket på vestsida av Rondane-massivet, samt en utredning av alternative energikilder, vil villreinnemnda frarå at dispensasjon innvilges.

2024/51 BREV TIL STOR-ELVDAL KOMMUNE

SAKSOPPLYSNINGER

Det vises til mailveksling om nemnda skulle klage på to vedtak om nye/utvidete uthus på fritidseiendommer i Stor-Elvdal. Nemnda besluttet at det som et alternativ til klage skulle sendes et brev til politikerne i Stor-Elvdal kommune.

Et utkast til brev er vedlagt.

FORSLAG TIL VEDTAK

Utkast til brev til Stor-Elvdal kommune godkjennes.
Brevet underskrives av nemndas leder, Solvår Brustad Lilleeng.
Brevet stiles til Stor-Elvdal kommune v/ordfører.

NEMNDAS BEHANDLING

Ryddig og saklig brev. God løsning framfor å klage. Gir god informasjon.
Utheve tredje avsnitt for å sikre at det kommer fram til målgruppa.
Skal vi sende kopi til de andre kommunene fordi det er mye god informasjon? Heller lage et mer generelt informasjonsskriv. Sekretæren sjekker ressursituasjonen.
Det blir antakelig satt av midler i budsjettet i 2025 til revisjon av kommuneplanens arealdel i Stor-Elvdal.
Politisk behandling av dispensasjoner i andre kommuner: Diskusjonen går gjerne på hvor langt strikken kan tøyes før det påklages, ikke hva som er det beste for villreinen.

VEDTAK

Enstemmig.

Utkast til brev til Stor-Elvdal kommune godkjennes.
Brevet underskrives av nemndas leder, Solvår Brustad Lilleeng.
Brevet stiles til Stor-Elvdal kommune v/ordfører.

Sekretæren ser på muligheten for å lage et mer generelt informasjonsskriv.

Neste fysiske møte: Tirsdag 4.februar, Venabu.